

det vil være nødvendigt og heller ikke, at det vil være heldigt, at vi faa en saadan Eksamenskommission igen. Snarere kan jeg gaa med til det, som er nævnt af andre ærede Medlemmer, og som ogsaa er antydet i Lovforslagets Motiver, at man forøger Censorernes Antal, saaledes at man f. Eks. sætter to Censorer for alle Fag, som man nu har det i Hovedfagene. Man kunde ogsaa gaa den Vej alene at lade Læreren eksaminere uden at give ham Ret til at censurere. En af disse Veje maa man kunne gaa, og jeg tror, det vilde være tilstrækkeligt. Der er nemlig en saadan Konkurrence mellem Seminarierne, at de i Virkeligheden sigte Eleverne tilstrækkeligt, saa at saa godt som alle de, der ikke ere egnede til at fortsætte eller blive Lærere, i Virkeligheden blive holdte tilbage. Jeg har forhørt mig paa et Par Privatseminarier om, hvorledes Forholdet er, og det er gennemgaaende saadan, at kun op imod to Trediedele af Eleverne blive dimitterede, medens Resten gaar ud, nogle selvfølgelig paa Grund af Sygdom eller andre Forhold, men de fleste blive holdte tilbage et Aar, blive ikke indstillede til Afgangsprøven, og jeg tror, at dette i Virkeligheden vil være tilstrækkeligt til at holde alle dem tilbage, som ikke burde være Lærere, naturligvis i Forbindelse med en lidt udvidet Censur, lidt større Fordringer fra det offentlige Side.

Den Paragraf, jeg for øvrigt nærmest vilde udtale mig om, er § 8, Paragraffen om Privatseminariers Anerkendelse og hele Stilling. Jeg er der uenig med adskillige af de ærede Medlemmer, der have udtalt sig. Det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Trier) kom jo ind paa dette Spørgsmaal i Gaar. Han sagde ganske vist, at han ikke vilde gaa nærmere ind derpaa, men betegnede dog Bestemmelsen i § 8 som et Forsøg paa at organisere Privatseminarierne kraftigere end hidtil, saaledes at man mere havde i sin Magt, hvad Vej Undervisningen vilde gaa. Navnlig dette er jo ret karakteristisk. Jeg erkender, at saadan er det ogsaa. Saa ironiserede det ærede Medlem lidt — jeg ved ikke ret, i hvad Forbindelse det ærede Medlem sagde det — over de mange Bestemmelser om Godkendelse, Godkendelse af Forstanderen, Godkendelse af Lærere, Godkendelse af Lokaler og Undervisningsapparater, Godkendelse af Maksimum for Elevantallet. Naar man saa endvidere havde Eksamen under den samme betryggende Ordning som ved Statsseminarierne, bliver det, der er tilbage af

Privatseminarierne, grumme lidt. Deri har det ærede Medlem fuldstændig Ret. Der bliver efter Lovforslagets Bestemmelser ikke saa forfærdelig meget tilbage, men jeg havde ventet af det ærede Medlem, som jeg havde ventet af det ærede Medlem fra Stege (Emil Petersen), da han før havde Ordet, at disse Betragtninger vilde resultere i, at han ikke billigede denne Ordning. Men tværtimod ønskede det ærede Medlem jo en Udvidelse. Han vilde ogsaa have, at Lønsetserne skulde godkendes, saa vidt jeg forstod ham. Jeg ser en Fare i al den Godkendelse, i alle disse Fordringer. Jeg ser en Fare netop i, hvad det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Trier) udtrykte saaledes, at man vilde faa det i sin Magt, hvad Vej deres Undervisning vilde gaa. Naar man skal have Statsstøtte til Privatforetagender, i dette Tilfælde til Privatseminarier, er det klart, at der maa stilles visse Fordringer til dem, for at de kunne faa denne Støtte. Men at det skulde være nødvendigt at stille disse Fordringer saaledes, at der slet ikke bliver noget tilbage af Privatindflydelse, synes jeg er for galt.

Det ærede Medlem fra Stege (Emil Petersen) kunde ikke være med til, at man uddelte de 30,000 Kr., som omtales i § 11, efter frit Skøn. Han var bange for, at det skulde føre til, at en enkelt Mand skulde kunne paatrykke hele Udviklingen sit Stempel. Derimod erkendte han Berettigelsen af, at Staten skulde godkende Ansættelsen af Lærere o. s. v. ifølge § 8. Jeg synes rigtignok, at det ærede Medlem der har haft Øje for Myggen, men lader et meget større Dyr passere. Kunde man ved at fordele de 30,000 Kr. opnaa det, som han frygtede, ja, saa var det kedeligt. Men det tror jeg ikke, man kan. Men naar et Privatseminarium skal have godkendt sin Forstander og fremdeles skal have Ansættelsen af sine Lærere godkendt af Statsmyndigheder, synes jeg, at al Seminariets egen Indflydelse paa den Retning, i hvilken Undervisningen skal føres paa Seminariet, er skaaren bort.

Det, jeg ønsker, er, at Privatseminarierne skulle bestaa med saa stor Frihed som muligt. Jeg ønsker, at enhver Aandsretning her i Landet skal have saadanne Forhold, at den kan udvikle sig. Jeg ønsker ogsaa, at vor Læreruddannelse skal være saadan, at der kan findes Lærere og faas Lærere af enhver Aandsretning, som har en nogenlunde Magt i vor Befolkning, og dette synes jeg, at enhver frihedselskende Mand skulde kunne gaa med til.